

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 19/02901-13

Saksbehandler Solveig R. Endrestøl

Handlingsprogram og økonomiplan 2020-2023 med årsbudsjett 2020

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Formannskapet	07.11.2019	11/19
2 Utvalg for kultur og levekår	07.11.2019	10/19
3 Utvalg for plan og utvikling	07.11.2019	17/19
4 Formannskapet	14.11.2019	13/19
5 Kommunestyret	04.12.2019	54/19

Formannskapet har behandlet saken i møte 07.11.2019 sak 11/19

Behandling

Torstein Seim(Sp) tiltrådte møte etter behandling av sak 12/19.Møte ble hevet kl. 10:46. Inger-Brit Vindegg ba om gruppemøte. Møte ble satt kl. 10:50.

Lederteam i Hol kommune deltok i møte fra kl. 10:55. Formannskapet arbeidet med rådmannens forslag til Handlingsprogram og økonomiplan 2019-2022 med årsbudsjett 2019. Rådmannen svarte på spørsmål som ble stilt i møte.

Ordfører Petter Rukke fremmet forslag om å fortsette behandlingen i neste formannskapsmøte den 14.11.2019.

Votering

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Viderefører saken i neste formannskapsmøte 14.11.2019.

Utvalg for kultur og levekår har behandlet saken i møte 07.11.2019 sak 10/19

Behandling

Helse og omsorgssjef, kultur og oppvekstsjef og avd. leder kultur orienterte om saken

Votering

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt

Vedtak

1. Saken legges fram til videre behandling i formannskapet.

2. Formannskapet lager innstilling til Økonomiplan 2020-2023 med årsbudsjett 2020.
3. Økonomiplan 2020-2023 med årsbudsjett 2020 legges ut til alminnelig ettersyn i 14 dager før den behandles i kommunestyret.

Utvalg for kultur og levekår ber om at det i fremtiden legges frem på et tidspunkt som UKL faglig kan behandle i god tid før formannskapets innstilling til kommunestyret.

Utvalg for plan og utvikling har behandlet saken i møte 07.11.2019 sak 17/19

Behandling

Votering

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Saken legges fram til videre behandling i formannskapet.
  2. Formannskapet lager innstilling til Økonomiplan 2020-2023 med årsbudsjett 2020.
  3. Økonomiplan 2020-2023 med årsbudsjett 2020 legges ut til alminnelig ettersyn i 14 dager før den behandles i kommunestyret.
-

Formannskapet har behandlet saken i møte 14.11.2019 sak 13/19

Behandling

Lederteam i Hol kommune deltok i møte fra kl. 09:35 til 11:16. Formannskapet arbeidet med rådmannens forslag til Handlingsprogram og økonomiplan 2019-2022 med årsbudsjett 2019. Rådmannen svarte på spørsmål som ble stilt i møte.

Møtet ble hevet kl. 11:16. Møtet ble åpnet kl. 11:48.

Inger- Brit Vindegg ba om gruppemøte. Møtet ble hevet kl. 13:04. Møtet ble åpnet kl. 13:25.

Sentraladministrasjonen:

Sigrid Simensen Ilsøy(Sp) fremmet følgende forslag til s13:

- (1) «Til rehabilitering av Hol kyrkje bevilges 1Mkr i 2020, 3Mkr i 2021 og 2Mkr i 2022 til investering ved låneopptak.»
- (2) «Redusere sti- og løypetilskudd som bruk av disp.fond ref. vedtak i K-sak 42/19 med 300 000 kr i 2020 og 2021»

Inger-Brit Vindegg (H) fremmet følgende forslag på vegne av Høyre:

«Det bevilges 500.000 til Hardangerviddatunnelene AS. Ta fra Kraftfondet.»

Kultur og oppvekst:

Sigrid Simensen Ilsøy(Sp) fremmet følgende forslag til s21:

- (1) «Tiltak nr. «2020-106: Øke grunnbemanning ved tilsetting av faste vikarer i barnehagene» bevilges med 820 000kr per år i perioden»
- (2) «Rammen til kultur reduseres med kr 400 000,- Tilskudd til lag og foreninger skal beholdes.»

Henning Solhaug(Høyre) fremmet følgende forslag på vegne av Hol Høyre:

- (3) «Flytte Skurdalen skole til Geilo barnetrinn 01.08.20»
- (4) «Kutte driftstilskudd til voksne (musikk)»

Hol Høyre trakk forslag (4).

Liselott M. Larsgard(Ap) fremmet følgende forslag på vegne av Hol arbeiderparti:

- (5) «Flytte over Velferdssenteret (drift og lønnskostnader) til Frivilligsentralen for å styrke koordinering av frivilligheten samt for å være rustet for «eldrebølgen» (Satsning Leve hele livet)»

Helse og omsorg:

Sigrid Simensen Ilsøy(Sp) fremmet følgende forslag til s34:

- (1) «Gjennomføre tiltak «3030-616 Samle dagsentertilbudene AKT og dagsenter for demens» i lokaler ved Høgehaug i 2020»
- (2) «Redusere ferietilskudd til 50 000kr»

Teknisk etat:

Henning Solhaug(Høyre) fremmet følgende forslag på vegne av Hol Høyre:

- (1) «Innsparing Hol brannstasjon ihht beredskapsanalysen både utrykningsleder og sjåfør»
- (2) «Reduksjon brannberedskap Hol kommune, utrykningsleder (opprettholder sjåførvakt)»

Votering

Sentraladministrasjonen:

Det ble stemt punktvis over forslag fremmet av Sigrid Simensen Ilsøy (Sp).

Punkt (1) ble enstemmig vedtatt.

Punkt (2) ble vedtatt med fire mot 3 stemmer (2 H og Ap).

Det ble stemt over forslag fremmet av Inger-Brit Vindegg(H). Forslaget ble vedtatt med 4 mot 3 stemmer (Sp).

Kultur og oppvekst:

Det ble stemt punktvis over forslag fremmet av Sigrid Simensen Ilsøy (Sp).

Punkt (1) ble enstemmig vedtatt.

Punkt (2) ble enstemmig vedtatt.

Det ble stemt over forslag fremmet av Henning Solhaug(H).

Forslag (punkt 3) falt med 4 mot 3 stemmer (2 H, 1 Ap)

Det ble stemt over forslag fremmet av Liselott M. Larsgard(Ap).

Forslag (punkt 4) ble vedtatt med 4 mot 3 stemmer (Sp).

Helse og omsorg:

Det ble stemt punktvis over forslag fremmet av Sigrid Simensen Ilsøy (Sp).

Punkt (1) ble enstemmig vedtatt.
Punkt (2) ble enstemmig vedtatt.

Teknisk etat:

Det ble stemt over forslag fremmet av Henning Solhaug(H).

Punkt (1) ble vedtatt med 4 mot 3 stemmer (Sp).

På bakgrunn av at forslag punkt (1) ble vedtatt ble det ikke stemt over punkt (2).

Det ble videre stemt over rådmannens innstilling punktvis:

Punkt 1 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 2 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 2a ble enstemmig vedtatt.
Punkt 2b ble enstemmig vedtatt.
Punkt 2c ble enstemmig vedtatt.
Punkt 2d ble enstemmig vedtatt.
Punkt 2e ble enstemmig vedtatt.
Punkt 3 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 3a ble enstemmig vedtatt.
Punkt 3b ble enstemmig vedtatt.
Punkt 4 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 5 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 5a ble enstemmig vedtatt.
Punkt 6 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 7 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 8 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 9 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 10 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 11 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 12 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 13 ble enstemmig vedtatt.

Det ble stemt samlet over rådmannens innstilling med vedtatte endringer. Innstilling med vedtatte endringer ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet vedtar å legge ut økonomiplan 2020-2023 med årsbudsjett 2020 på alminnelig ettersyn i 14 dager med hjemmel i ny kommunelov § 14-3 og § 14-4 med følgende spesifiseringer:

1. Skatt på inntekt og formue blir utliknet i samsvar med Stortingets maksimalsatser for 2020.
2. Kommunestyret vedtar med hjemmel i Eigedomsskattelova (esktl) §§ 2, 3a) og 4 å skrive ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i kommunen fra 01.01.2020.
  - a) Med virkning fra 1. januar 2020 innføres en obligatorisk reduksjonsfaktor på 30 % i eiendomsskattegrunnlagene på bolig- og fritidseiendommer jfr. esktl § 8A-2.
  - b) Den generelle skattesatsen som skal gjelde for de skattepliktige eiendommene er 7 promille jfr. esktl. § 11 første ledd. Med hjemmel i esktl § 12 differensieres satsene

ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 3 promille.

- c) For eiendomsskatteåret 2020 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsett grunnlag» i henhold til overgangsregelen til esktl §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2020 være lik 5/7 av differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av nye verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringsseiendom.
  - d) Eiendomsskatten skrives ut i to terminer, jfr. esktl. § 25 første ledd. Første termin med forfall 1.april og andre termin med forfall 1.oktober.
  - e) I medhold av esktl § 7 bokstav a fritas bygg for eiendomsskatt som eies av stiftelser eller organisasjoner som tar sikte på å gagne kommune, fylket eller staten. Med hjemmel i esktl § 7 bokstav b fritas for eiendomsskatt bygninger som har historisk verdi, det vil si fredet etter kulturminneloven. Rådmannen gis fullmakt til å administrere dette.
3. Økonomiplan 2020-2023 med årsbudsjett 2020 vedtas ut fra økonomisk oversikt drift og investering, og bevilgningsoversikter jfr. ny forskrift om økonomiplan og årsbudsjett § 5. Budsjettskjema 1B og 2B vedtas som spesifikasjoner for etatenes netto driftsrammer og investeringsprosjekter. Økonomiplanen vedtas i faste 2020-kroner.
    - a) Netto driftsresultat for 2020 vedtas å være kr 2 588 800,-.
    - b) Budsjetttramme 2020 til drift for etatene vedtas å være kr 335 823 700,-.
  4. Gebyr og betalingssetser vedtas slik de framgår i økonomiplanen.
  5. Lån til investeringsformål budsjetteres med en ramme på inntil kr 59.515.000,- i 2020 jfr. budsjettskjema 2 A jfr. kommuneloven §14-15.
    - a) Alle investeringslån er serielån uten avdragsfri periode. Avdragstid på låneopptak vedr. vann – og avløpssektoren er i henhold til levetid, dvs. 20 år på anlegg og 40 år på ledningsnett. Øvrige investeringslån har maksimal avdragstid på 30 år. Rådmann gis fullmakt til å foreta låneopptaket.
  6. Budsjettert ramme for startlån 2020 er 3 millioner kroner. For perioden 2021-2023 er rammen 3 millioner kroner. Avdragstid er 25 år.
  7. Utbytte fra Ustekveikja Energi AS forventes å være 3 millioner kroner i 2020 jf. Eierskapsmeldingen.
  8. Driftstilskudd til Hol kirkelige fellesråd for 2020 settes til 6.644.000 kr. Tilskuddet øker med kommunal deflator i planperioden.
  9. Årlig tilskudd til Visit Geilo settes til 950 000 kr.
  10. Hol kommune gir Kleivi næringspark et tilskudd på inntil 535 000 kr i 2020, 548 000 kr i 2021,2022 og 2023. Det forutsettes at Ål kommune bevilger tilsvarende beløp.
  11. Årlig næringstilskudd 1 million kroner finansieres fra kraftfondet.

12. Rådmannen delegeres myndighet til å foreta budsjettjusteringer innenfor vedtatt investerings – og finansieringsramme.
13. Rådmannen delegeres myndighet til å balansere økonomiplanen 2020-2023 i tråd med de politiske vedtatte endringsforslag.
14. Til rehabilitering av Hol kyrkje bevilges 1Mkr i 2020, 3Mkr i 2021 og 2Mkr i 2022 til investering ved låneopptak.
15. Redusere sti- og løypetilskudd som bruk av disp.fond ref. vedtak i K-sak 42/19 med 300 000 kr i 2020 og 2021.
16. Det bevilges 500.000 til Hardangerviddatunnelene AS. Ta fra Kraftfondet.
17. Tiltak nr. 2020-106: Øke grunnbemanning ved tilsetting av faste vikarer i barnehagene bevilges med 820 000kr per år i perioden.
18. Rammen til kultur reduseres med kr 400 000,- Tilskudd til lag og foreninger skal beholdes.
19. Flytte over Velferdssenteret (drift og lønnskostnader) til Frivilligsentralen for å styrke koordinering av frivilligheten samt for å være rustet for «eldrebølgen» (Satsning Leve hele livet).
20. Gjennomføre tiltak 3030-616, Samle dagsentertilbudene AKT og dagsenter for demens i lokaler ved Høgehaug i 2020.
21. Redusere ferietilskudd til 50 000kr
22. Innsparing Hol brannstasjon ihht beredskapsanalysen både utrykningsleder og sjåfør

---

Kommunestyret har behandlet saken i møte 04.12.2019 sak 54/19

Behandling

Ordfører orienterte om saken.

Sigrid Simensen Ilsøy fremmet følgende forslag på vegne av Hol Sp:

«1. Opprette et 3 partssamarbeid som skal evaluere og evt. foreslå reviderte, seniorpolitisk tiltak. Arbeidet bør foregå høsten 2020 og være ferdig før ny, politisk behandling av de seniorpolitiske retningslinjene første halvår 2021.

2. Opprette et 3 partssamarbeid som skal vurdere turnus- og ferieordninger i helse og omsorgsetaten. Resultatet skal foreligge slik at det kan inngå som underlag til budsjettbehandling for 2021.»

Ordfører Petter Rukke(Ap) fremmet følgende forslag:

«1. Kommunestyret øker investeringsbudsjettet med 125 000 kr i merverdiavgift på prosjekt Geilo stasjon – bru, som forutsettes går til kompensasjon for merverdiavgift.

2. Budsjettskjema 2B korrigeres slik at prosjekt 18 «Hol barnehage uteområde» blir oppført med 125 000 kr i budsjett for 2020.»

Nina Dalen fremmet(Ap) fremmet følgende forslag:

1. «Til rehabilitering av Hol Kyrkje bevilges 1 Mkr i 2020. Hol kommune ved teknisk etat skal delta i rehabiliteringsprosessen gjennom å være med på å bestemme bruken av pengene. Det skal vurderes og søkes andre finansieringsordninger for rehabilitering av Hol Kyrkje. Forslag fra Hol AP
2. Øke grunnbemanningen i barnehagene. Det bevilges kr 820 000 for 2020. Forventet effekt er mindre bruk av vikarer. Effekten skal evalueres innen 1.10.2020. (Forslag fra Hol AP)
3. Tillegg til FSK nr. 18: Det forutsettes at åpningstidene i bibliotekene ikke reduseres. Det forutsettes at det etableres fritidsklubb et sted å være for ungdommer (Forslag fra Hol AP)
4. Formannskapet gis i oppgave å nedsette en prosjektgruppe med Leve hele Livet som grunnlag. Vi skal vite hvor mange plasser (boliger, institusjon, dagsenter, mv) vi skal planlegge for, hvor de plassene skal være plassert. Planleggingen skal skje i samarbeid med administrasjon, politikere, brukerne av tjenestene – og de ansatte. Ved å investere i dette arbeidet vil vi kunne sørge for at det kommer på plass løsninger hvor frivillig arbeid og selvhjelp er i fokus. Reformen Leve hele livet skal bidra til at eldre kan mestre livet lenger, ha trygghet for at de får god hjelp når de har behov for det, at pårørende kan bidra uten at de blir utslitt og at ansatte kan bruke sin kompetanse i tjenestene. Meldingens hovedfokus er å skape et mer aldersvennlig Norge og finne nye og innovative løsninger på de kvalitative utfordringene knyttet til aktivitet og fellesskap, mat og måltider, helsehjelp, sammenheng og overganger i tjenestene.
5. Formannskapet gis i oppdrag å nedsette en bredt sammensatt arbeidsgruppe som skal se på organisering og drift av Hol Brannvesen. Det er et politisk flertall i Hol kommune som sier at Hol brannvesen skal organiseres med egen brannsjef. Det er tydelig vist at Hol kommune har store utgifter til brannvesen sammenlignet med andre kommuner i KOSTRA gruppe 3. Arbeidsgruppen skal foreta en gjennomgang av brannvesenet for å få en konkret beskrivelse av de økonomiske, brannfaglige/beredskapsmessige og administrative utfordringer Hol kommunes brannvesen står overfor. samt legge frem forslag til løsninger for effektivisering av driften og økonomiske innsparinger.»
6. Formannskapet gis i oppgave å nedsette et utvalg som skal foreta en gjennomgang av organisering og drift av kultur og fritid. Formannskapet får i oppgave å utarbeide et mandat.
7. Omforent forslag med Hol Høyre og Hol AP: Ber kommunen søke på tilskudd til reetablering av kjøkken/deler av kjøkken på våre to institusjoner, Høgehaug og Geilotun. Ref. Leve Hele Livet. Matlyst, Matglede, Livslyst, Livsglede.
8. Omforent forslag med Hol Høyre og Hol AP: Muligheter for at kommunen kan inngå et samarbeid med lokalmatprodusenter for å få levering til institusjonene og levering av skolemat - går rett inn i Leve Hele Livet. Her må det være et samarbeid med Felleskjøkkenet.»

Nina Dalen(Ap) fremmet følgende endring til sitt eget forslag:

4. Formannskapet gis i oppgave å nedsette en prosjektgruppe med *Leve hele Livet* som grunnlag. Formannskapet får i oppgave å utarbeide et mandat.
5. Formannskapet gis i oppdrag å nedsette en bredt sammensatt arbeidsgruppe som skal se på organisering og drift av *Hol Brannvesen*. Formannskapet får i oppgave å utarbeide et mandat.

Erik Kaupang(Ap) fremmet følgende forslag:

«*Ny VA-ingeniør og ny VA-operatør innarbeides i budsjettet til selvkost. (S 40 i Økonomiplan)*»

Hanne Haatuft (H) fremmet følgende forslag til vedtakspunkt i Handlingsplanen og Økonomiplan 2020-2023 med Årsbudsjett 2020:

«

1. *Til Budsjettskjema 2B – Investeringsbudsjett – s 47. Ta ut følgende - Ombygging av Tverrvegen – gamle sjukestugu – invest.beløp på 3.125 mnok tas ut(Forslag fra Hol Høyre).*
2. *Forslag til vedtakspunkt Budsjettskjema 2B – s 42. Ta inn igjen opprinnelig avsatt beløp til oppgradering og utbedring av Øyovegen ved Luten. Det settes av kr 750.000 i 2020(Forslag fra Hol Høyre).*
3. *S 21 – ØP. Tiltak 2020-2021 – Barne og ungdomsbibliotekar – skolebibliotekar. Tas innenfor rammen til Kultur og Oppvekst – oversikt over organiseringen legges fram til politisk behandling innen 1. mars 2020(Forslag fra Hol Høyre).*
4. *Forslag til nytt punkt: Utrede utvidelse av barnehageplasser på Geilo ved å investere i en Barnehagebuss med inntil 22 plasser. Saken leveres til politisk behandling ila første halvdel 2020(Forslag fra Hol Høyre og Hol Venstre)*
5. *Endring- Side 21 – Livsløp – Hol som oppvekstkommune. Prioriterte tiltak/aktiviteter Forslag til endring i tidsramme: Prosjektering av nytt barneskolebygg ved Geilo skole, basishall og utvidelse av arealene til NTG. Gjennomføres i 2020(Forslag fra Hol Høyre).*
6. *Endring. Side 24 – Avsette sentrumsnært areal for tilrettelagte boliger for eldre. Gjennomføres i 2020(Forslag fra Hol Høyre)*
7. *Forslag til nytt punkt – Leve hele livet. Kommunen ved administrasjonen starter arbeidet med å søke på tilskudd til (re)etablering av kjøkken på Høgehaug og Geilotun. Saken sendes til politisk behandling ila 2020(Forslag fremmet av Hol Høyre og Hol Ap)*
8. *Forslag til nytt punkt: Utrede samarbeidsavtaler med Lokalmatprodusenter og Felleskjøkkenet for å levere lokalprodusert mat til kommunens institusjoner og skolemat. Saken sendes til politisk behandling ila 2020. Omforent Hol Ap og Hol Høyre og Hol Venstre»*

Hanne Haatuft(H) trakk følgende forslag:

«*S 21 – ØP: Tiltak 2020-2021 – Barne og ungdomsbibliotekar – skolebibliotekar*

Tas innenfor rammen til Kultur og Oppvekst – oversikt over organiseringen legges fram til politisk behandling innen 1. mars 2020.»

Sigrd Simensen Ilsøy(Sp) fremmet følgende forslag om tilleggspunkt til Ap sitt forslag om utvalg til å se på brannberedskap i Hol:

«*En forutsetning for arbeidet i utvalget er at utrykningsvakt og sjåførvakt ved Hol brannstasjon opprettholdes.»*

Hanne Haatuft(H) fremmet følgende forslag:

«*Det startes en prosess i UKL som fagutvalg, som ser på om elevtallet ved Dagali og Skurdalen oppvekstsenter avd. skole er forsvarlig med tanke på sosial, faglig og ressursmessige forhold. Det er en selvfølge at fokus settes på barnas beste».*

Møtet ble hevet kl. 21:36. Møte ble satt kl. 22:15.

Nina Dalen(Ap) trakk følgende forslag:

«Omforent forslag med Hol Høyre og Hol AP: Muligheter for at kommunen kan inngå et samarbeid med lokalmatprodusenter for å få levering til institusjonene og levering av skolemat - går rett inn i Leve Hele Livet. Her må det være et samarbeid med Felleskjøkkenet.»

Hanne Haatuft(H) trakk følgende forslag:

«Til Budsjettskjema 2B – Investeringsbudsjett – s 47. Ta ut følgende - Ombygging av Tverrvegen – gamle sjukestugu – invest.beløp på 3.125 mnok tas ut(Forslag fra Hol Høyre).»

«Forslag til nytt punkt – Leve hele livet. Kommunen ved administrasjonen starter arbeidet med å søke på tilskudd til (re)etablering av kjøkken på Høgehaug og Geilotun. Saken sendes til politisk behandling ila 2020(Forslag fremmet av Hol Høyre og Hol Ap)»

Hanne Haatuft(H) kom med følgende presiseringer i sine forslag til vedtakspunkt:

- Punkt 6: Forslag fremmet på vegne av Hol Høyre og Hol Venstre.
- punkt 8: Utrede **forslag til samarbeidsavtaler med Lokalmatprodusenter og Hol kommune** for å levere lokalprodusert mat til kommunens institusjoner og skolemat. Saken sendes til politisk behandling ila 2020(**Forslag fremmet på vegne av Hol Ap og Hol Høyre og Hol Venstre**)

Møte ble hevet kl.22:28. Møte ble satt kl. 22:33.

Votering

Forslagene stilt i møte ble strukturert og fordelt på etatene og sentraladministrasjonen.

Det ble deretter votert i henhold til denne strukturen.

Sentraladministrasjonen:

1. Opprette et 3 partssamarbeid som skal evaluere og evt foreslå reviderte, seniorpolitisk tiltak. Arbeidet bør foregå høsten 2020 og være ferdig før ny, politisk behandling av de seniorpolitiske retningslinjene første halvår 2021. (Sigrid Simensen Ilsøy, Hol Sp)
Forslaget ble enstemmig vedtatt.
2. Til rehabilitering av Hol Kyrkje bevilges 1 Mkr i 2020. Hol kommune ved teknisk etat skal delta i rehabiliteringsprosessen gjennom å være med på å bestemme bruken av pengene. Det skal vurderes og søkes andre finansieringsordninger for rehabilitering av Hol Kyrkje. (Nina Dalen, Hol AP). Formannskapets innstilling punkt 14 ble stilt opp mot forslag fremmet av Nina Dalen(Ap).
Formannskapets innstilling ble vedtatt 15 mot 6 stemmer(6 Ap)
3. Endring - Side 24 – Avsette sentrumsnært areal for tilrettelagte boliger for eldre. Gjennomføres i 2020. (Hanne Haatuft, fremmet på vegne av Hol Høyre og Hol Venstre).
Forslaget falt med 14 mot 7 stemmer (6H og 1V)

Kultur og oppvekst:

1. Budsjettskjema 2B korrigeres slik at prosjekt 18 «Hol barnehage uteområde» blir oppført med 125 000 kr i budsjett for 2020(Petter Rukke, Hol AP).
Forslaget ble enstemmig vedtatt.

2. Øke grunnbemanningen i barnehagene. Det bevilges kr 820 000 for 2020. Forventet effekt er mindre bruk av vikarer. Effekten skal evalueres innen 1.10.2020(Nina Dalen, Hol Ap). Formannskapetets innstilling punkt 17 ble satt opp mot forslag fremmet av Nina Dalen(Ap):
Forslaget ble vedtatt 13 mot 9(8 Sp 1 H)

3. Tillegg til FSK nr. 18(Nina Dalen Hol Ap):
  - a) Det forutsettes at åpningstidene i bibliotekene ikke reduseres.
Forslaget ble vedtatt 14 mot 7(6H 1V)
  - b) Det forutsettes at det etableres et sted å være for ungdom
Forslaget ble enstemmig vedtatt.

4. Formannskapet gis i oppgave å nedsette et utvalg som skal foreta en gjennomgang av organisering og drift av kultur og fritid. Formannskapet får i oppgave å utarbeide et mandat. (Nina Dalen, Hol Ap)
Forslaget ble enstemmig vedtatt.

5. Utrede utvidelse av barnehageplasser på Geilo ved å investere i en Barnehagebuss med inntil 22 plasser. Saken leveres til politisk behandling ila første halvdel 2020.(Hanne Haatuft på vegne av Hol Høyre og Hol Venstre)
Forslaget ble vedtatt med 14 mot 7(Sp)stemmer.

6. Endring Side 21 – Livsløp – Hol som oppvekstkommune. Prioriterte tiltak/aktiviteter Forslag til endring i tidsramme: Prosjektering av nytt barneskolebygg ved Geilo skole, basishall og utvidelse av arealene til NTG. Gjennomføres i 2020.(Hanne Haatuft, Hol Høyre)
Forslaget falt med 14 mot 7 stemmer (6H og 1V)

7. Det startes en prosess i UKL som fagutvalg, som ser på om elevtallet ved Dagali og Skurdalen oppvekstsenter avd skole er forsvarlig med tanke på sosial, faglig og ressursmessige forhold. Det er en selvfølge at fokus settes på barnas beste. (Hanne Haatuft, Hol Høyre)
Forslaget falt med 15 mot 6(H) stemmer.

Helse og omsorg:

1. Opprette et 3 partssamarbeid som skal vurdere turnus- og ferieordninger i helse og omsorgsetaten. Resultatet skal foreligge slik at det kan inngå som underlag til budsjettbehandling for 2021(Sigrid Simensen Ilsøy, Hol Sp)
Forslaget ble enstemmig vedtatt.

2. «Formannskapet gis i oppgave å nedsette en prosjektgruppe med Leve hele Livet som grunnlag. Formannskapet får i oppgave å utarbeide et mandat. (Nina Dalen, Hol Ap)
Forslaget ble enstemmig vedtatt.
3. Ber kommunen søke på tilskudd til reetablering av kjøkken/deler av kjøkken på våre to institusjoner, Høgehaug og Geilotun. Ref. Leve Hele Livet. Matlyst, Matglede, Livslyst, Livsglede (Nina Dalen fremmet forslag på vegne av Hol Høyre og Hol Ap)
Forslaget ble enstemmig vedtatt.
4. Utrede forslag til samarbeidsavtaler med Lokalmatprodusenter og Felleskjøkkenet for å levere lokalprodusert mat til kommunens institusjoner og skolemat. Saken sendes til politisk behandling ila 2020(forslag fra Hol Ap, Hol Høyre og Hol Venstre fremmet av Hanne Haatuft).
Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Teknisk:

1. Kommunestyret øker investeringsbudsjettet med 125 000 kr i merverdiavgift på prosjekt Geilo stasjon – bru, som forutsettes går til kompensasjon for merverdiavgift (Petter Rukke, Hol AP).
Forslaget ble enstemmig vedtatt.
2. Formannskapet gis i oppdrag å nedsette en bredt sammensatt arbeidsgruppe som skal se på organisering og drift av Hol Brannvesen. Formannskapet får i oppgave å utarbeide et mandat (Nina Dalen, Hol Ap)
Forslaget ble enstemmig vedtatt.
3. Tilleggspunkt til Ap sitt forslag om utvalg til å se på brannberedskap i Hol:
«En forutsetning for arbeidet i utvalget er at utrykningsvakt og sjåførsvakt ved Hol brannstasjon opprettholdes. (Sigrid Simensen Ilsøy, Sp)
Forslaget falt med 12 mot 9(8Sp og 1Ap) stemmer.
4. Ny VA-ingeniør og ny VA-operatør innarbeides i budsjettet til selvkost (S 40 i Økonomiplan). (Erik Kaupang, Hol Ap).
Forslaget ble vedtatt med 13 mot 8(Sp)stemmer.
5. Forslag til vedtakspunkt Budsjettskjema 2B – s 42 Ta inn igjen opprinnelig avsatt beløp til oppgradering og utbedring av Øyovegen ved Luten. Det settes av kr 750.000 i 2020. (Hol Høyre)
Forslaget ble vedtatt med 12 mot 9 (8Sp og 1V) stemmer.

Det ble videre stemt over formannskapets innstilling punktvis foruten punkt 14 som var vedtatt, punkt 12 og 13 ble behandlet til slutt:

Punkt 1 ble enstemmig vedtatt.

Punkt 2 ble enstemmig vedtatt.

Punkt 2a ble enstemmig vedtatt.

Punkt 2b ble enstemmig vedtatt.
Punkt 2c ble enstemmig vedtatt.
Punkt 2d ble enstemmig vedtatt.
Punkt 2e ble enstemmig vedtatt.
Punkt 3 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 3a ble enstemmig vedtatt.
Punkt 3b ble enstemmig vedtatt.
Punkt 4 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 5 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 5a ble enstemmig vedtatt.
Punkt 6 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 7 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 8 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 9 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 10 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 11 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 15 falt med 13 mot 8(Sp)stemmer.
Punkt 16 ble vedtatt med 12 mot 9 stemmer (8 Sp og 1 V).
Punkt 18 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 19 forslaget falt med 21 stemmer.
Punkt 20 forslaget falt med 21 stemmer.
Punkt 21 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 22 falt 13 mot 8(2 Ap og 6 H) stemmer.
Punkt 12 ble enstemmig vedtatt.
Punkt 13 ble enstemmig vedtatt.

I henhold til kommuneloven § 11-9 tredje ledd ble det stemt over det samlede forslaget til handlings- og økonomiplan 2020-2023 med årsbudsjett 2020. Det samlede forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret vedtar Handlingsprogram og økonomiplan 2020-2023 med årsbudsjett 2020 jf. kommunelov § 14-3 og § 14-4 med følgende spesifiseringer:

1. Skatt på inntekt og formue blir utliknet i samsvar med Stortingets maksimalsatser for 2020.
2. Kommunestyret vedtar med hjemmel i Eigedomsskattelova (esktl) §§ 2, 3a) og 4 å skrive ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i kommunen fra 01.01.2020.
  - a) Med virkning fra 1. januar 2020 innføres en obligatorisk reduksjonsfaktor på 30 % i eiendomsskattegrunnlagene på bolig- og fritidseiendommer jfr. esktl § 8A-2.
  - b) Den generelle skattesatsen som skal gjelde for de skattepliktige eiendommene er 7 promille jfr. esktl. § 11 første ledd. Med hjemmel i esktl § 12 differensieres satsene ved at den skattesats som skal gjelde for boliger og fritidseiendommer settes til 3 promille.
  - c) For eiendomsskatteåret 2020 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsett grunnlag» i henhold til overgangsregelen til esktl §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2020 være lik 5/7 av differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av nye

- verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringseiendom.
- d) Eiendomsskatten skrives ut i to terminer, jfr. esktl. § 25 første ledd. Første termin med forfall 1.april og andre termin med forfall 1.oktober.
  - e) I medhold av esktl § 7 bokstav a fritas bygg for eiendomsskatt som eies av stiftelser eller organisasjoner som tar sikte på å gagne kommune, fylket eller staten. Med hjemmel i esktl § 7 bokstav b fritas for eiendomsskatt bygninger som har historisk verdi, det vil si fredet etter kulturminneloven. Rådmannen gis fullmakt til å administrere dette.
3. Økonomiplan 2020-2023 med årsbudsjett 2020 vedtas ut fra økonomisk oversikt drift og investering, og bevilgningsoversikter jfr. ny forskrift om økonomiplan og årsbudsjett § 5. Budsjettskjema 1B og 2B vedtas som spesifikasjoner for etatenes netto driftsrammer og investeringsprosjekter. Økonomiplanen vedtas i faste 2020-kroner.
    - a) Netto driftsresultat for 2020 vedtas å være kr -217 200,-.
    - b) Budsjetttramme 2020 til drift for etatene vedtas å være kr 338 629 700,-.
  4. Gebyr og betalingssatser vedtas slik de framgår i økonomiplanen.
  5. Lån til investeringsformål budsjetteres med en ramme på inntil kr 60.265.000,- i 2020 jfr. budsjettskjema 2 A jfr. kommuneloven §14-15.
    - a) Alle investeringslån er serielån uten avdragsfri periode. Avdragstid på låneopptak vedr. vann – og avløpssektoren er i henhold til levetid, dvs. 20 år på anlegg og 40 år på ledningsnett. Øvrige investeringslån har maksimal avdragstid på 30 år. Rådmann gis fullmakt til å foreta låneopptaket.
  6. Budsjettert ramme for startlån 2020 er 3 millioner kroner. For perioden 2021-2023 er rammen 3 millioner kroner. Avdragstid er 25 år.
  7. Utbytte fra Ustekveikja Energi AS forventes å være 3 millioner kroner i 2020 jf. Eierskapsmeldingen.
  8. Driftstilskudd til Hol kirkelige fellesråd for 2020 settes til 6.644.000 kr. Tilskuddet øker med kommunal deflator i planperioden.
  9. Årlig tilskudd til Visit Geilo settes til 950 000 kr.
  10. Hol kommune gir Kleivi næringspark et tilskudd på inntil 535 000 kr i 2020, 548 000 kr i 2021,2022 og 2023. Det forutsettes at Ål kommune bevilger tilsvarende beløp.
  11. Årlig næringstilskudd 1 million kroner finansieres fra kraftfondet.
  12. Til rehabilitering av Hol kyrkje bevilges 1Mkr i 2020, 3Mkr i 2021 og 2Mkr i 2022 til investering ved låneopptak.
  13. Det bevilges 500.000 til Hardangerviddatunnelene AS. Ta fra Kraftfondet.
  14. Øke grunnbemanningen i barnehagene. Det bevilges kr 820 000 for 2020. Forventet effekt er mindre bruk av vikarer. Effekten skal evalueres innen 1.10.2020.

15. Rammen til kultur reduseres med kr 400 000,- Tilskudd til lag og foreninger skal beholdes.
  - a) Det forutsettes at åpningstidene i bibliotekene ikke reduseres.
  - b) Det forutsettes at det etableres et sted å være for ungdom

16. Redusere ferietilskudd til 50 000kr

17. Opprette et 3 partssamarbeid som skal evaluere og evt foreslå reviderte, seniorpolitisk tiltak. Arbeidet bør foregå høsten 2020 og være ferdig før ny, politisk behandling av de seniorpolitiske retningslinjene første halvår 2021.

18. Budsjettskjema 2B korrigeres slik at prosjekt 18 «Hol barnehage uteområde» blir oppført med 125 000 kr i budsjett for 2020.
19. Formannskapet gis i oppgave å nedsette et utvalg som skal foreta en gjennomgang av organisering og drift av kultur og fritid. Formannskapet får i oppgave å utarbeide et mandat.

20. Utrede utvidelse av barnehageplasser på Geilo ved å investere i en Barnehagebuss med inntil 22 plasser. Saken leveres til politisk behandling ila første halvdel 2020.

21. Opprette et 3 partssamarbeid som skal vurdere turnus- og ferieordninger i helse og omsorgsetaten. Resultatet skal foreligge slik at det kan inngå som underlag til budsjettbehandling for 2021.

22. Formannskapet gis i oppgave å nedsette en prosjektgruppe med Leve hele Livet som grunnlag. Formannskapet får i oppgave å utarbeide et mandat.

23. Ber kommunen søke på tilskudd til reetablering av kjøkken/deler av kjøkken på våre to institusjoner, Høgehaug og Geilotun. Ref. Leve Hele Livet. Matlyst, Matglede, Livslyst, Livsglede.

24. Utrede forslag til samarbeidsavtaler med Lokalmatprodusenter og Hol kommune for å levere lokalprodusert mat til kommunens institusjoner og skolemat. Saken sendes til politisk behandling ila 2020.

25. Kommunestyret øker investeringsbudsjettet med 125 000 kr i merverdiavgift på prosjekt Geilo stasjon – bru, som forutsettes går til kompensasjon for merverdiavgift.

26. Formannskapet gis i oppdrag å nedsette en bredt sammensatt arbeidsgruppe som skal se på organisering og drift av Hol Brannvesen. Formannskapet får i oppgave å utarbeide et mandat.
  27. Ny VA-ingeniør og ny VA-operatør innarbeides i budsjettet til selvkost (S 40 i Økonomiplan).
  28. Forslag til vedtakspunkt Budsjettskjema 2B – s 42 Ta inn igjen opprinnelig avsatt beløp til oppgradering og utbedring av Øyovegen ved Luten. Det settes av kr 750.000 i 2020.
  29. Rådmannen delegeres myndighet til å foreta budsjettjusteringer innenfor vedtatt investerings – og finansieringsramme.
  30. Rådmannen delegeres myndighet til å balansere økonomiplanen 2020-2023 i tråd med de politiske vedtatte endringsforslag.
-

ØKONOMIPLAN 2020-2023 MED ÅRSBUDSJETT 2020

Saken avgjøres av:

Kommunestyret

Vedlegg:

1. Økonomiplan 2020-2023 med årsbudsjett 2020. Rådmannens forslag 30.10.19.
2. Fylkesmannen i Oslo og Viken. Informasjon om Regjeringens forslag til statsbudsjett 2020.
3. Skatteoppkreveren i Hallingdal. Budsjett 2020.
4. Hol kirkelige fellesråd. Handlingsplan og budsjett 2020-2023.
5. Kleivi næringspark. Budsjett 2020.
6. Handlingsprogram 2020-2023 Hol kommune. Formannskapetets innstilling.
7. Hol eldreråd. Innspill til Handlingsprogram 2020-2023 Hol kommune.
8. Beskrivelse av ressursbruk og kostnadstilpasninger som ikke er lagt inn i budsjettet
  - a. Sentraladministrasjonen
  - b. Kultur og oppvekstetaten
  - c. Helse – og omsorgsetaten
  - d. Teknisk etat
  - e. Kostra-tilpasninger alle etater
9. Beskrivelse av investeringstiltak
  - a. Budsjettet
  - b. Ikke budsjettet

Dokument i saken:

Handlingsprogram og økonomiplan 2020-2023 med årsbudsjett for 2020.

Saksopplysninger:

Økonomiplan og årsbudsjett skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på, jfr. ny kommunelov § 14-4.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige. Kommunestyret skal selv vedta økonomiplanen og årsbudsjettet. Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret og underordnede organer jfr. § 14-5.

Kommunestyret vedtar økonomiplan 2020-2023 med årsbudsjett 2020 ut fra de obligatoriske budsjettskjemaene økonomisk oversikt drift og investering, skjema 1A og 2A, jfr. forskrift om økonomiplan og årsbudsjett for kommuner. Budsjettskjema 1B og 2B er spesifikasjoner hvor vedtaket går på de enkelte sektorer/etater sine netto driftsrammer og totalrammen på alle investeringsprosjekter. Økonomiplanen presenteres i faste 2020-kroner.

Forhold til overordnet plan:

Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030, vedtatt 20. juni 2018.

Økonomiske konsekvenser:

De økonomiske rammebetingelsene fra statsbudsjettet presenteres i økonomiplanens kap. 2.1. For Hol kommune er anslaget på *frie inntekter* totalt 279,8 mill. kr, der skatteanslaget er 184,8 mill. kr. Rammetilskuddet er budsjettet med 95 mill. kr etter skatteutjevningen.

For årsbudsjettet 2020 forutsettes det at det skrives ut eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger med 3 promille i skattesats. Dette med bakgrunn i lovendring i eiendomsskatteloven der det innføres en obligatorisk reduksjonsfaktor i eiendomsskattetaksten på 30 % fra og med 2020. Det er budsjettet med 25 mill. kr i inntekt i eiendomsskatt for boliger og fritidsboliger med disse forutsetningene.

Det forutsettes at det skrives ut eiendomsskatt på kraftverk, linjenett og næringseiendommer med 7 promille i skattesats. Det er budsjettet med 37,6 mill. kr i inntekt for disse eiendomstypene. Totalt er det budsjettet med 62,6 mill. kr i eiendomsskatteinntekter.

Det er budsjettet med 44,4 mill. kr i kraftinntekter som vist i planens side 6.

Kommunens driftsinntekter er budsjettet til totalt 574,6 mill. kr, som vist i økonomiske oversikter og i presentasjon.

Driftsutgifter er budsjettet til totalt 582,2 mill. kr, der lønn og pensjonskostnader utgjør de største postene. I tillegg kommer kjøp av varer og tjenester, overføringer og avskrivninger. Fordelt pr. etat er det Helse – og omsorgsetaten som har det største forbruket i budsjettet med 38 %. Kultur – og oppvekstetaten utgjør 25 %, teknisk etat 18 % og sentraladministrasjonen 11 %. Helse – og omsorgsetaten har den største budsjettøkningen fra 2019 til 2020. Det gis forklaringer til etatenes budsjetter og endringer fra 2019 til 2020 i økonomiplandokumentet.

For finanstransaksjonene er det forutsatt 4 mill. kr i renteinntekter og 3 mill. kr i utbytte fra Ustekveikja Energi AS, i tillegg til 0,2 mill. kr i utbytte fra Gjensidige. Totale finansinntekter 7,2 mill. kr.

Renteutgiftene er budsjettet til 11,1 mill. kr i 2020 i henhold til renteprognose. Avdrag på lån er budsjettet til 21 mill. kr for kommunen ifølge bankenes betalingsplan og 0,6 mill. kr for Kleivi næringspark.

Etter fratrukk for avskrivninger (motpost) er *netto driftsresultat beregnet til 2,1 mill. kr* i 2020. Dette utgjør 0,4 % av brutto driftsinntekter.

Disposisjonsfondets beholdning er 46,2 mill. kr pr. 2. tertial 2019. Dersom avsetninger til disposisjonsfond går etter planen kan beholdningen bli 52 mill. kr og utgjøre 9 % av driftsinntektene. For 2020 er det budsjettet med 0,3 mill. kr i bruk av disposisjonsfondet i drift og 0,5 mill. kr i investering. Det er planlagt 6,6 mill. kr avsetning slik at beholdningen kan utgjøre 9 % av brutto driftsinntekter også i 2020.

Det er planlagt nye investeringer i størrelsesorden 94 mill. kr. Av dette må 59 mill. kr lånefinansieres. 17,6 mill. kr av låneopptaket er knyttet til reguleringsplan på Vøllø som forutsettes nedbetales etter hvert som anleggsbidragene blir innbetalt innenfor økonomiplanperioden. For prosjektet Geilo stasjon – bru er det forutsatt statlig finansiering med 20 mill. kr.

Det er budsjettet med 3 mill. kr i låneopptak i Husbanken for viderefremidling av startlån. Det er planlagt 1,7 mill. kr i låneavdrag i Husbanken gjennom tilbakebetaling fra låntakerne.

Med de nye investeringene og nedbetaling av avdrag kan netto lånegjeld øke fra 484 mill. kr ved utgangen av 2019, til 523 mill. kr ved utgangen av 2020. Dette kan resultere i 65-70 % i netto lånegjeld, avhengig av ubrukke lånemidler og størrelse på låneopptak.

Vurdering:

Fylkesmannens anbefaling er at netto driftsresultat bør være større enn 1,75 %. Dette tilsvarer 10 mill. kr i Hol kommune. For at dette målet skal innfris må det gjøres kostnadstilpasninger. Det foreslås tiltak for hvordan dette kan gjøres i økonomiplandokumentet og i et vedlegg for tilpasninger i forhold til Kostra-analysen 2019.

Lånegjelden vil øke dersom alle de foreslåtte investeringsprosjektene blir vedtatt. Dette vil medføre økte avdragsutgifter, fra 21 mill. kr i 2020 til 24 mill. kr i 2021. Investeringene i vann/avløp og renovasjon kan belastes gebyrsatsene slik at nye avdrag for disse på om lag 430 000 kr blir innbetalt via gebyrer. Øvrige investeringer vil øke avdragsutgiftene med 2,6 mill. kr og må finansieres fra andre inntektskilder. Avdrag til reguleringsplanen på Vøllo-området utgjør 0,9 mill. kr og kan trolig innbetales gjennom anleggsbidrag til dette prosjektet.

Målsetningen om netto lånegjeld mindre enn 60 % er ikke realistisk med foreslåtte investeringsbudsjett. Den vil trolig være 65-70 % i løpet av 2020. Fylkesmannen anbefaler at langsiktig gjeld må holdes på et forsvarlig nivå, og at kommunen i økonomiplanen synliggjør en forsvarlig betjening av etablert og planlagt lånegjeld. Det er vist i økonomiplanen hvordan renteutgifter vil utvikle seg i takt med renteutvikling og låneopptak, samt avdrag på lånegjeld.

Rådmannens innstilling:

1. Saken legges fram til videre behandling i formannskapet.
2. Formannskapet lager innstilling til Økonomiplan 2020-2023 med årsbudsjett 2020.
3. Økonomiplan 2020-2023 med årsbudsjett 2020 legges ut til alminnelig ettersyn i 14 dager før den behandles i kommunestyret.

RETT UTSKRIFT

DATO 6.desember.2019